Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/2468

6.11.2026

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2026/2468,

5. november 2026,

millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/2881 rakendusnormid seoses talvise teede liivatamise või soolatamisega õhku sattuvate osakeste osakaalu kindlaksmääramise metoodika tehniliste üksikasjadega ning teabega, mida liikmesriikidel tuleb selle kohta esitada

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/2881 (mis käsitleb välisõhu kvaliteeti ja Euroopa õhu puhtamaks muutmist), [1] eriti selle artikli 17 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Direktiiviga (EL) 2024/2881 on kehtestatud õhukvaliteedi normid ning õhukvaliteedi seire ja aruandlus, et tagada inimeste tervise ja keskkonna kõrgetasemeline kaitse.

(2) Direktiiviga (EL) 2024/2881 lubatakse liikmesriikidel õhukvaliteedi parandamise kava koostamise kohustusest vabastada piirkonnad, kus pärast talvist teede liivatamist või soolatamist ületatakse PM_{10}-osakeste piirväärtusi õhku sattuvate osakeste tõttu, tingimusel et on võetud asjakohased meetmed PM_{10}-osakeste sellise kontsentratsiooni vähendamiseks.

(3) Direktiivis (EL) 2024/2881 on sätestatud võimalus, et õhukvaliteedi piirväärtustele vastavuse hindamisel saab maha arvata PM_{10}-osakeste piirväärtuste ületamise, mis on põhjustatud talvisest teede liivatamisest või soolatamisest. Selline mahaarvamine ei takista liikmesriike võtmast meetmeid nende saasteainete tervisemõju vähendamiseks.

(4) Direktiivi (EL) 2024/2881 kohaselt peab komisjon esitama tehnilised üksikasjad selle kohta, kuidas määratakse kindlaks, et piirväärtused on ületatud pärast talvist teede liivatamist või soolatamist välisõhku sattuvate osakeste tõttu, ning täpsustama selle kohta esitatavate dokumentide ja tõendite sisu. On mitmesuguseid meetodeid, millega saab tõendada, et piirväärtuste ületamise põhjuseks on talvise liivatamise või soolatamise tõttu õhku sattuvad osakesed, ning need meetodid arenevad tulevikus kindlasti edasi. Seepärast on asjakohane ette näha tehnilised üksikasjad õhku sattunud tolmuosakeste osakaalu kindlakstegemiseks ja kvantitatiivseks määramiseks olenemata selleks kasutatud meetoditest ja metoodikatest, tingimusel et need vastavad teatavatele põhimõtetele, mis tagavad nende usaldusväärsuse. Toetavas tehnilises dokumendis, milles käsitletakse direktiivi (EL) 2024/2881 kohast talvise teede liivatamise või soolatamisega õhku sattunud osakeste osakaalu kindlaksmääramist õhusaastes, [2] kajastatakse praegu liikmesriikides rakendatavaid parimaid tavasid.

(5) Käesolevas otsuses ettenähtud meetmed on kooskõlas välisõhu kvaliteedi komitee arvamusega,

[1] ELT L, 2024/2881, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj.

[2] „Determination of contributions to air pollution attributable to winter sanding and salting of roads – Technical support document on the determination of contributions to air pollution attributable to the re-suspension of particulates following winter sanding or salting of roads under Directive (EU) 2024/2881“, november 2026, ISBN 978-92-68-44150-3.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „talvine liivatamine“ – mineraalse materjali levitamine teepinnale, et vältida sõidukite rataste libisemist;

2) „talvine soolatamine“ – soola või soolvee või soolalahuse levitamine teepinnale, et vältida sõidukite rataste libisemist;

3) „õhku sattunud osakesed“ – teepinnale või kõnniteele kogunenud ja liikluse või tuule tõttu uuesti õhku hajunud osakesed;

4) „jämedamad osakesed“ – PM_{10}-osakeste ja $PM_{2,5}$-osakeste kontsentratsiooni erinevus välisõhus;

5) „jämedamate osakeste fraktsiooni meetod“ – meetod, mille puhul 50 % jämedamate osakeste fraktsioonist seostatakse talvise liivatamisega;

6) „talvise liivatamise või soolatamise hindamispäev“ – kalendripäev, mil proovivõtukohas ületatakse direktiivi (EL) 2024/2881 I lisas esitatud päevane PM_{10}-osakeste piirväärtus ja mille kohta liikmesriik soovib tõendada, et ületamine on seostatav osakeste õhku sattumisega pärast talvist teede liivatamist või soolatamist.

Artikkel 2

Talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakeste osakaalu kindlaksmääramise põhimõtted

Tõendamaks, et PM_{10}-osakeste piirväärtuste ületamine on tingitud osakeste õhku sattumisest pärast talvist liivatamist või soolatamist, tuleb liikmesriikidel toimida järgmiste põhimõtete kohaselt:

a) esitada usaldusväärsed tõendid selle kohta, et ületamist põhjustav osakeste osakaal on üheselt seostatav talvise liivatamise või soolatamisega;

b) esitada talvise liivatamise või soolatamisega seostatud osakeste osakaalu kvantitatiivse määramise tulemus, mille mõõte- ja kordustäpsus on piisav ning mis vastab piirväärtuse keskmistamisajale;

c) tõendada, et osakeste osakaalu määramiseks kasutatav proovivõtukoht on talvise liivatamise või soolatamise piirkonna suhtes esindav;

d) esitada piisavalt tõendeid asjakohaste meetmete rakendamise kohta sellise PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni vähendamisel, mida seostatakse õhku sattunud osakestega;

e) esitada piisavalt teavet meetodi kohta, mida kasutati talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakeste osakaalu määramiseks.

Artikkel 3

Nende päevade kindlakstegemine, mil talvine liivatamine või soolatamine mõjutab osakeste osakaalu

1. Liikmesriigid teevad kooskõlas lõigetega 2–5 kindlaks päevad, millal talvine liivatamine või soolatamine võib mõjutada saasteainete osakaalu.

2. Liikmesriigid teevad kindlaks talvise liivatamisega seostatud osakeste õhku sattumise episoodid, juhul kui talvel toimus enne õhukvaliteedi hindamispäeva vähemalt üks liivatamine, ning hindavad tõendeid, mis toetavad asjaolu, et sellest jäänud liivatamismaterjali osakesed sattusid hindamispäevaks uuesti õhku.

3. Liikmesriigid teevad kindlaks talvise soolatamisega seostatud osakeste õhku sattumise episoodid, võttes arvesse asjaomase piirkonna kõige viimast soolatamise aega talvel enne õhukvaliteedi hindamispäeva ning samuti temperatuuri, sademeid ja teekatte kuivust soolatamise ja hindamispäeva vahelisel ajal.

4. Liikmesriigid teevad kindlaks talvise liivatamise või soolatamisega seostatud osakeste õhku sattumise episoodid, võttes arvesse järgmist:

a) proovivõtukoha lähedus piirkonnale, kus soolatamine või liivatamine toimus;

b) osakeste kauglevi võimalik mõju PM_{10}-osakeste kontsentratsioonile;

c) teekatte kuivus hindamispäeval, mida tõendavad meteoroloogilised vaatlused või muu sobiv metoodika.

5. Liikmesriigid tõendavad, et ükski muu allikas ei ole oluliselt mõjutanud talvise liivatamise või soolatamisega seostatud osakeste õhku sattumise episoodi ega oluliselt suurendanud PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni.

Artikkel 4

Talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakeste osakaalu kvantitatiivne määramine

1. Liikmesriigid määravad kvantitatiivselt talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakeste osakaalu asjakohase meetodi abil, mis vastab artikli 2 punktis b sätestatud põhimõttele ja käesolevas artiklis sätestatud nõuetele.

2. Juhul kui muude talvisest liivatamisest tuleneva osakeste osakaalu kvantitatiivse määramise meetodite jaoks ei ole võimalik saada vajalikke andmed ja teavet, võivad liikmesriigid rakendada jämedamate osakeste fraktsiooni meetodit. Kui liikmesriigid kasutavad jämedamate osakeste fraktsiooni meetodit kas eraldi või koos muude meetoditega, tagavad nad, et:

a) väljaarvutatud jämedamate osakeste fraktsioon on talvisest teede liivatamisest puutumata proovivõtukohtadega võrreldes suur ja $PM_{2,5}$-/PM_{10}-osakeste suhe on 0,5 või sellest väiksem;

b) PM_{10}-osakeste ja $PM_{2,5}$-osakeste proove kogutakse ja mõõdetakse samas proovivõtukohas ja sama või samaväärse meetodiga või, juhul kui samas proovivõtukohas $PM_{2,5}$-osakesi mõõta ei saa, kasutatakse $PM_{2,5}$-osakeste kontsentratsiooni hindamiseks võrreldava proovivõtukoha $PM_{2,5}$-/PM_{10}-osakeste suhet;

c) hinnatavas piirkonnas ei kasutata naastrehve või naastrehvide kasutus on kuni 1 %.

3. Kui liikmesriigid kasutavad talvisest soolatamisest tuleneva osakeste osakaalu kvantitatiivseks määramiseks keemilise analüüsi meetodit kas eraldi või koos muude meetoditega, tagavad nad, et:

a) on olemas teave kasutatud soola keemilise koostise kohta;

b) talvisest soolamisest mõjutatud proovivõtukohas või sarnaste omadustega proovivõtukohas kogutakse PM_{10}-osakeste proove iga mõjutatud päeva kohta ja analüüsitakse neid vastavalt kohaldatavale standardmeetodile või mõnele muule samaväärsele meetodile;

c) soolatamismaterjali kontsentratsiooni määramiseks igal mõjutataval päeval kasutatakse asjakohaseid arvutusmeetodeid.

4. Talvisest liivatamisest või soolatamisest tulenev osakeste osakaal määratakse kindlaks igas asjaomases proovivõtukohas iga hindamispäeva kohta ja seda väljendatakse ühikutes $\mu g/m^3$.

Andmed, mida kasutatakse talvise liivatamise või soolatamisega seostatava osakeste osakaalu kvantitatiivseks mõõtmiseks või modelleerimiseks, peavad vastama direktiivi (EL) 2024/2881 V lisa kohastele asjakohastele andmekvaliteedi eesmärkidele.

Kui ei ole võimalik tõendada, et korrigeeritud päevane PM_{10}-osakeste kontsentratsioon on kohaldatavast päevasest piirväärtusest madalam, ei ole käesoleva otsuse kohaldamisel ületamine seostatav talvise liivatamise või soolatamisega.

5. Liikmesriigid võivad PM_{10}-osakeste piirväärtuse ületamise ühe päeva pikkuse keskmistamise ajavahemiku kohta, mis on esitatud direktiivi (EL) 2024/2881 I lisas („päevane PM_{10}-osakeste piirväärtus“), seostada talvise liivatamise või soolatamisega, kui päevane PM_{10}-osakeste kontsentratsioon, millest on maha arvatud talvisest liivatamisest või soolatamisest tulenev saasteainete osakaal („korrigeeritud päevane PM_{10}-osakeste kontsentratsioon“), ei ületa asjaomaste päevade päevast PM_{10}-osakeste piirväärtust.

6. Liikmesriigid võivad PM_{10}-osakeste piirväärtuse ületamise kalendriaasta pikkuse keskmistamise ajavahemiku kohta, mis on esitatud direktiivi (EL) 2024/2881 I lisas („aastane PM_{10}-osakeste piirväärtus“), seostada talvise liivatamise või soolatamisega, kui korrigeeritud aastane PM_{10}-osakeste kontsentratsioon ei ületa asjaomase aasta aastast PM_{10}-osakeste piirväärtust.

Korrigeeritud aastase PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni arvutamisel kasutavad liikmesriigid korrigeeritud päevast PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni ning ei jäta pärast talvise liivatamise või soolatamisega seostatava mõju kindlakstegemist piirväärtuse ületamist käsitlevast statistikast välja asjaomase päeva päevast PM_{10}-osakeste piirväärtust.

7. Talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakaalu mahaarvamise korda kohaldatakse igas proovivõtukohas eraldi ning arvutatud PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni käsitatakse kõnealuse proovivõtukoha ruumilise esindavuse piirkonna suhtes esindavana.

Kui tulemusi kohaldatakse teistsugusel ruumilisel skaalal kui proovivõtukoha ruumilise esindavuse piirkond, võib kindlaks määrata kõnealuse proovivõtukoha ümber oleva esindavuse piirkonna, võttes arvesse saasteallika eriomadusi ning talvise liivatamise või soolatamise komponendi erinevat levikumustrit.

Artikkel 5

Asjakohaste meetmete rakendamine PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni vähendamiseks

Liikmesriigid esitavad komisjonile tõendid asjakohaste meetmete kohta, näiteks optimeeritud liivatamis- ja soolatamistavad, lumekoristus, teehooldus, tolmu sidumine ja tänavapuhastus, mida on rakendatud selleks, et vähendada talvise liivatamise või soolatamise tõttu õhku sattunud osakestega seostatavat PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni.

Liikmesriigid esitavad esimeses lõigus osutatud tõendid tehniliste aruannete vormis vastavalt lisale.

Artikkel 6

Dokumenteerimine

Liikmesriigid dokumenteerivad meetodi, millega tõendati, et piirväärtuste ületamise põhjuseks on talvise liivatamise või soolatamise tõttu õhku sattunud osakesed. Selleks esitavad nad komisjonile tehnilised aruanded vastavalt lisale.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 5. november 2026

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Tehnilises aruandes esitatav teave

A. **Eesmärk ja kohaldamisala:**

1. aruandeaasta;

2. tehnilise aruande esitamise otstarve seoses direktiivi (EL) 2024/2881 artikli 17 kohaldamisega.

B. **Pädev asutus ja määratud organ:**

1. liikmesriik;

2. pädeva asutuse või määratud organi nimi;

3. pädeva asutuse või määratud organi rolli ja osalemise kirjeldus.

C. **Talvisest liivatamisest või soolatamisest tingitud õhukvaliteedi normide ületamise kirjeldus:**

1. loetelu piirkondadest, kus õhukvaliteedi normide ületamine aruandeaastal on seostatav talvise liivatamise või soolatamisega;

2. proovivõtukohad, mida on mõjutanud talvise liivatamise või soolatamisega seostatav saasteainete osakaal;

3. päevase PM_{10}-osakeste piirväärtuse mõõdetud ületamise kordade arv;

4. teave mõjutatud piirkondade PM_{10}-osakeste allikate kohta;

5. päevane PM_{10}-osakeste kontsentratsioon enne ja pärast talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakaalu mahaarvamist kõigis hindamispunktides ja -piirkondades;

6. hinnanguline arv, kui mitmel korral on päevane PM_{10}-osakeste piirväärtus ületatud pärast talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakaalu mahaarvamist;

7. aastane PM_{10}-osakeste kontsentratsioon enne ja pärast talvisest liivatamisest või soolatamisest tuleneva osakaalu mahaarvamist kõigis hindamispunktides ja -piirkondades (kui see on asjakohane).

D. **Pärast talvist liivatamist või soolatamist õhku sattuvate osakeste osakaalu määramise menetluse kirjeldus:**

1. talvisest liivatamisest või soolatamisest õhku sattuvate osakeste osakaalu kindlakstegemiseks ja kvantitatiivseks määramiseks kasutatud meetodi kirjeldus;

2. kirjeldus artiklis 2 sätestatud põhimõtete rakendamise kohta saasteainete osakaalu määramise meetodi valikul;

3. teave rakendatud meetodite kvaliteedikontrolli ja kvaliteedi tagamise kohta ning viited aluseks olevatele metoodikaaruannetele;

4. kvantitatiivse määramisega seotud mõõtemääramatuse analüüs, milles on selgelt kajastatud veamarginaal, usaldusvahemik või muud asjakohased statistikanäitajad, et tagada kvantitatiivse määramise mõõte- ja kordustäpsus.

E. **Tõendid selle kohta, et piirväärtuse ületamine on tingitud osakeste õhku sattumisest pärast talvist liivatamist või soolatamist:**

1. nende kuupäevade loend, mille kohta on kindlaks tehtud talvise liivatamise või soolatamisega seostatud osakeste õhku sattumine, sealhulgas tõendid, kuidas see kindlaks tehti;

2. kas enne asjaomast ületamist oli toimunud talvine liivatamine või soolatamine;

3. kinnitus, et asjaomase ületamise kuupäeval oli teekate kuiv;

4. teave muude PM_{10}-osakeste allikate kohta, sealhulgas looduslike saasteallikate kohta, mis suurendavad PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni.

F. **Tõendid, mis kinnitavad asjakohaste meetmete võtmist PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni vähendamiseks:**

1. selliste tavade loend ja lühikirjeldus, mida rakendatakse PM_{10}-osakeste kontsentratsiooni vähendamiseks talvise liivatamise ja soolatamise ajal ning pärast seda;